

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurca si Sambet'a, Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 . v. a. Pentru tiori esterne 15 f. sun. pe unu anu séu 45 doideceri, or 3 galbini si 3 doideceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 15.

Brasiovu, 23. Februaru 1862.

Anulu XXV.

Propusetiunile regesci din a. 1848,

tramise catra diet'a Transilvaniei.

Actulu suveranului carele in alte staturi se numesce cuventu de trónu, in Ardealu este acelu rescriptu alu domnitorului, prin carele Mai. Sa incuviintiéza ténerea dietei, defige diu'a deschiderii si comunica acele proiepte de lege, asupra carora suveranulu voiesce, cá diet'a se desbata si se decida, eara acestea proiepte in limb'a diplomatica vechia a tierii nóstre se numescu propositiones regiae.

Se póte cá cineva se privésca fapt'a nóstra cá o satira, candu noi la anulu mantuirii 1862 publicamu intr'o fóia politica propusetiunile regesci din 1848 care au intratu de multu in proprietatea istoriei. Noi inse din partene amu disu inainte cu unu anu si mai multu totu in acestea colóne, ca Transilvani'a si mai anumitu noi romanii cá locuitori ai acestei tieri stamu pe puntea dintre anulu 1847 si 1848. Astadi inca mai stamu totu pe lenga acésta opiniune a nóstra; eara celu care near respinge acésta opiniune, acela remane publicului datoru a'i adeveri, cumca dela 1848 si pana la 1862 s'a facutu in dreptulu publicu alu Transilvaniei din cum se vede acelasi formulatu in diplom'a leopoldina din 1691. in legile din 1744 si 1791 cea mai mica schimbare pe cale constitutională, prin invoirea reciproca a Suveranului cu diet'a si cu natiunile tierii, ca noi din partene nu vedemu nicairi nici urma a vreunei invoiele in acésta privintia: pentruca óresicare schimbări radicale coprinse in diplom'a Franciscu-Josefina octroata din 20. Oct. 1860 si in patent'a din 26. Faurariu 1861 pana acumu inca nu le vediuramu nici propuse dietei transilvane, nici introduse pe vreo alta cale. Tocma pentru acést'a inse credemu, ca necidecumu nu e de prisosu pentru noi a ne reculege din nou si a ne reimprospeta propusetiunile regesci din a. 1848 destinate pentru diet'a deschisa in numele domnitorului prin comisariulu regescu Br. Ant. Puchner in 29. Maiu alu aceluasi anu. Numai asia vomu fi in stare de a imbiná firele constitutionale din a. 1862 cu cele din 1848.

Rescriptulu regescu coprindietoru alu propusetiuniloru din 1848 esise in limb'a latina, eara propusetiunile era siepte.

1. Mai nainte de oricare alta desbateré diet'a are a se ocupá in conformitate cu asticululu de lege 20 din 1791 cu alegerea cancelariulu de curte, alu carui postu este vacantu*); eara resultatulu alegerii se'lu trimitia la noi spre gratiós'a confirmare.

2. Asemenea este se se faca alegere si pentru presiedintele Tablei regesci, care postu inca este vacantu si se ni tramita spre gratiós'a confirmare.

3. In privintia unirii Transilvaniei cu Ungari'a, carea este atinsa in representatiunea din 3. Noembre 1847 a staturiloru, se urmeze o desbateré seriós'a, amesuratu importantii acestui lucru, cumu si cu privire la legile municipale care se afla infintia si la legalele referintie ale celoru trei natiuni.

4. Fiindca parintésc'a nóstra sirguintia si grija tien-

tesce intr'acolo, cá sórtea tieraniloru séu a iobagiloru in totu modulu si catu mai curendu se se usioreze, asia dorimu cá, amesuratu regescului nostru rescriptu din 3. Aprile a. c., pe care l'amu indireptatu catra Voi, luanduse in bagare de sama impregiurarile de fácia, se se ia neaparatulu la desbateré in cetare a reporturiloru urbariale pe lenga o cuviintiós'a despagubire a posesoriloru cu unu modu cá acela, cá proieptulu de lege care Ni se va substerneré si pe care vomu avé a'lu sanctioná, spre folosulu si interesulu tieraniloru, se se póta publicá si pune in lucrare sub decursulu acestei diete*).

5. In privintia suportarii greutatiloru publice fara neci o alegere de persóna se se ia mesuri, corespundietóre scopulu.

6. Se se ia la desbateré si aceea, ca in privintia starii romaniloru, care locuescu pe o parte mare din acelu mare Principatu alu nostru, se se ingrijésca prin o noua lege privitóre atatu la drepturile loru de cetatieni, catu si la cele relegionarie. In urma

7. Se ni se submita proiepte de lege cu privintia la libertatea tiparulu si la impedecara abusuriloru, care s'aru poté esca din aceeasi.

Acestea suntu propusetiunile.

Rescriptulu incheie cu aceea, ca indémna pe dieta, cá ea se observe intru tóte bun'a ordine, drépt'a cuviintia si cumpatulu in conformitate cu artic. 11 alu legii din 1791. Dat'a rescriptulu 5. Maiu 1848 Subscrisu: Ferdinandu. Contrasemnati: Br. Lazar Apor et Emericu Szentgyörgyi. —

— Oricare va citi cu luare a minte acelu rescriptu intru totu coprinsulu seu, asia precumu suna elu in originalu, va oserba usioru, ca elu necidecumu nu pórtá caracterulu aceloru díle furtunóse, intru care s'a plasmitu si a esitu la lumina. Cele siépte propusetiuni inca n'au in sine ceva esttraordinariu si neasteptatu pentru Ardealu. Propusetiunile 1 et 2 dispun nesce simple alegeri de functionari innalti, prevediute in constitutiunea tierii. Propusetiunea 3 sunatóre despre unirea Transilvaniei cu Ungari'a se desbatuse pe largu in diet'a din 1846, fú inse respinsa si amanata cu o maioritáte numerósa din acea cauza, ca Transilvani'a voiá a cunósce mai antaiu conditiunile pe care ar avé se le puna mai antaiu Ungari'a. Propusetiunea 4 se desbatuse preste totu anulu 1847; obieptulu ei era cunoscutu si pertractatu de unu seculu intregu, adica din dílele Mariei Teresiei, din ale lui Josifu II. candu cu revolutiunea lui Hora, Clocc'a si Crisianu, din alelui Leopoldu II., candu se infintiará legile din 1791/2, din ale lui Franciscu I. pe la 1819/20, cum si din vreo doua diete de sub Ferdinandu I., si fiindca maioritátea numita conservativa a dietei din 1847 decretase o scatura de lege urbariala, carea si fara evenimintele din 1848 nu s'ar fi potutu pune niciodata in lucrare, asia domnitorulu mai scóse inca odata caus'a tieraniloru pe tapetu.

La propos. 5 despre portarea greutatiloru eramu pregatiti prin desbateri de mai multi ani decurse in

*) Dupace Br. Samuilu Josika (unu mare aristocratu) amerintiatu de catra partit'a teroristica cu mórté apucase a'si dá dimisiunea.

Not'a Trad.

*) Din acésta propusetiune se cunósce, ce e dreptu, ca desrobirea tieraniloru o a propusu mai antaiu suveranulu.

Not'a Trad.

diet'a Ungariei, careia incepuse a'i fi rusine de celelalte staturi ale Europei apusene si meridionale, pe unde aristocrati'a mai nainte cu ani 60 fusese lipsita de privilegiulu de a nu plati la vistieria nimicu si totusi a se bucura numai ea singuru de tóte bunatatile patriei comune. Earra propos. 6 privitóre la romani: au nu era ea cunoscuta de plinu si intru tóta puterea cuventului totu dela Mari'a Teresi'a încóce? Au nu se pertractase aceeasi in diet'a din 1791 pe temeiu'n nemuritórii petítiuni a romaniloru? Au nu s'a redesteptata ea prin petitiunile din 1834, 1837, 1842 ale episcopiloru romanesci? — Propus. 7 se póte asemená cu unu campu intiehnitu. Legile Ardealului nu còprindu neei o urma de censura, neei o mesura preventiva asupra produpteloru tiparului, ci numai óresicare urme suptiri de mesuri represive. Censur'a la noi era introdusa prin ordonantie, prin fortia, eara nu prin lege, ce apasá mai cumplitu pe romani.

Rescriptulu din 5. Maiu sosise la Clusiu in 10 séu 12, eara in 14 se publicà in Erd. Hiradó, cumu si pe la iurisdicțiuni. Intr'aceea in 15/3. Maiu se deschise adunarea nationala dela Blasiu.

Romanii prochiama libertatea, independenti'a si autonomi'a natiunii, cum si mai multe principii de ale anului 1789.

Diet'a adunata pe 29. Maiu sarindu preste celelalte propusetiuni la a 3-ea prochiama Uniunea, si pe lenga acésta libertatea individuala a omului, éra despre libertatea natiunii romane cá persóna colectiva si politica nu voi a sci nimicu, ci pe acést'a si patri'a odete in grati'a si discretiunea Ungariei, auf Gnade und Ungnade.

Aici stamu si astadi. Totu de aici trebue se re'ncepemu, déca voimu in cugetu curatu fericirea patriei si a nóstra a tuturor. Asia se ne ajute Dumnedieu.

Zernesci, in duminic'a lasatului de carne. G. Baritiu.

Fagarasiu in septeman'a cea alba. In decursulu carnelegiloru acestora se tienura si la noi veru o trei baluri, cate trei spre scopuri binefacatórie. Celu d'antaiu, tienutu in 27. Ian. s. v., se dedú in favórea societati de lectura romana de aici. Resultatulu fú fórte inbucuratoriu, ca-ci dupa sufragerea speseloru remase in fondulu societati una suma frumetica (catu?) Alu doulea tienutu in 1. Febr. s. v. se dadú in favórea asociatiunii literare romane.

O matróna romana, care dede iniciativ'a la acestu balu si care ajutandú cu o suma insemnata la inmultirea venitului balului, purtà si partea cea mai mare din spese, merita a fi respectata in asemeni dovedi nobile, ad. Ill. Dómna capitania. Multu stimatele nóstre dame din tóta tíer'a Oltului si de tóta clas'a, indata ce primira cunoscintia despre o petrecere cu scopu asia maretiu, grabira a o partini cu celu mai mare zelu. Ne vedemu constrinsi a aduce multiamita publica atatu Ill. D. capitantie, catu si tuturoru stim. dame, care spriginira acésta intreprindere nobila cu atata caldura; ca-ci pe lenga frumós'a petrecere inmultira acelu fondu, dela care Romanulu 'si apromite unu viitoriu ferice! Venitulu curatu dela pomenitulu balu e preste un'a suta fiorini v. a. Camu puçinu la prim'a privire, inse considarandu cinev'a mai de aproape circustarile nóstre, trebue se dîca, ca mai multu neei ca se putea asteptá.

Alu treilea, tienutu in 10. Febr. se dedé infavórea scóloru romane ale opidului de ambe confesiunile. Resultatulu fórte favoritóriu! E exemplara armoni'a ce dominéza intre reprezentanti ambeloru scoli; ei luera cu puteri unite spre inaintarea si infiorirea scóloru, fara privire la confesiune, numai daca ele suntu romane, si acést'a de aceea, ca-ci simtéscu tare lips'a de asemeni asiedieminte intre Romani. Dea atotopotintele, cá fapta acést'a nobile se se imitéze in tóte locurile, unde Romanii se afla despartiti in confesiuni. Multiamita tuturoru, cari concusera cu denarielu loru la scopulu petreceriloru tienute, mai alesu acelorá de nationalitate straina si Domniloru oficiri garnisonati aici, cari cu toti contribuire, atatu la veniturile, catu si la onórea baluriloru mentionate! In fine aducemu multiamita si D. ospetariu dela otelu „cetatea Parisu“ care, de natiune sasu, dede sal'a de jocu pentru cele doue din urma baluri gratisu spre intrebuintiare! F.

Sibiiu, 15. Februaru. Astadi a plecatu Escel. Sa. D. episcopu Andreiu Br. de Siagun'a la Vien'a in treab'a bisericasca. Escel. Sa, precumu amu intielesu, fú poftitu oficiosu la Vien'a inainte cu 5—6 septemani, dar' nau potutu intreprinde calatori'a in timpulu ernei. Inr'aceea fú poftitu si din partea Onoratiloru romani ortodocsi din mai multe parti spre a conduce o deputatie in treaba restaurandei nóstre Mitropolii veci la Mai Sa. Si asia acumu calatoresce la Vien'a, cá se faca din destulu atatu provocarei oficioase, catu si celei din partea onoratiloru romani ortodocsi. Din partea nóstra mergu

cá membrii la aceea deputatiune parintele protosingelu Nicolae Popea, protopopulu Ioanu Popasu, si D. consiliariu de judecatoria prefectoriale Servianu Popovitiu. Din Banatu intru altii sunt membrii acestei deputatii Dni Andreiu si Antoniu de Mocioni, Radulovic din Biserica alba, ear' din Aradu Dn episcopu Procopiu Ivacoviciu, Nicolau Jiga senioru din Oradu mare, scl. — Dumnedieu sei duca sanatosi si sa le incoronedie ostenelele cu succesulu celu mai bunu. Eri primi Escel. Sa din partea comitetului permanentu si a mai multoru amplor iati precum si din partea preotimei felicitarile de plecare.

— 13. Febr. Aseara se adunà comitetulu permanentu nationalu la Ecs. Sa II. episcopu barone de Siaguna cá preside localu alu acestui comitetu si dupa ce primi dela Ecselentia Sa stirea, ca este in ajunulu pornirei Sale catra Vien'a in caus'a bisericasca se luà aptu despre banii ce au mai intratu dela siedinti'a depre urma pana acum'a, se alésa de secretariu D. Dr. Nemes fiindu ca fostulu secretariu D. Ilie Maceariu a capatatu alt'a destinatiune afara de Sibiiu si de suplunitoriulu presidiulu ordinariu ad interimu D. cons. de finantia Petru Manu, carui ise imanuara actele concerninte si banii pana atunci, pana candu Ecs. Sa P. mitropolitu A. S. Siuluti v'a puté primi presidiulu. Totu odata se hotari, ca a ceast'a despositiune se se faca cunoscuta Ecs. Sale D. mitropolitu.

Orasti'a, 22/10. Febr. Inca odata din viéti'a constitutionale. Alaltaeri se tienú aici adunare de scaunu — alu carei obiectu de desbatere mai antaiu fú operatulu comisiunei de 7 dela universitatea de Sibiiu, si prin majoritate s'a conchisu: „ca universitatea din Sibiiu n'ar fi indreptatita a face proiecte si conclusiuni despre obiecte cuprinsetóre in operatulu com. de 7 si cu deosebire despre impartirea teritoriale a Transilvaniei, si despre legea electorale pentru fiitórea dieta, pentru ca acestea se tienu eschisivu de competenti'a dietei compuse pe bas'a egalei indreptatiri din tóte natiunile patriei, — ca deputatii alesi de aici pentru sesiunea de acumu a universitatii se se tiena strinsu de acestu conclusu, si neconsideranduse se protesteze in numele comitentiloru.“ Cei 6 deputatii din partea orasiului strigá, ca nui bine, fara cá se-si dee vr'o parere lamurita, si remanendu in minoritate isi rezervara dreptu de a dá in díu'a urmatóre opiniunea, dupa ce voru fi cerutu mandatu dela comunitatea orasiana. Eri se determinà si aceasta prin pluralitate, ca se alatura otarirei adunarei scaunale.*)

Totu in adunarea scaunale de alalta eri s'a conchisu prin majoritate la propunerile energiosului deputatu din comun'a Cudsiru D. protop. Berceanu: ca de ór'a ce nici punctele regulative eschidu espresu pe comunele scaunale a luá parte la instructiunea pentru deputatii de aici la universitate, si chiaru de le ar si eschide, acelea isi afla modificatiune in diplom'a din 20. Oct. se protesteaza in contra instructiunei facute deunadí singuru numai de comunitatea orasiana, fara participarea comuneloru scaunale, si se dechiara nevalida si neobligatóre pentru deputatii alesi din partea intregului scaunu.

In fine eara la propunerea D. Berceanu a fostu rugatu D. giudice r. in unanimitate, cá, fiindu densulu si pentru sesiunea de acumu a universitatii alesu de deputatu, se binevoiesca a merge la Sibiiu spre a aperi interesele comitentiloru. La care acesta a respunsu cu darea dimisiunei sale cá deputatu pentru sesiunea de acumu; din motive: a) ca 'lu impiedeca urgenti'a lucruriloru oficióse; b) ca de óra ce densulu in sesiunea trecuta a universitatii a facutu mai multe proiecte tientitóre la realisarea egalei indreptatiri si bunei intielegeri a natiuniloru, acelea inse, precumu si tóte conclusiunile universitatei, n'au avutu inca neei unu efectu, aflà de prisosu a se duce spre a mai repetá repetitele, ne avendu sperantia dela asta universitate a mai poté astepta ceva favoritoriu pentru romani, pe carii unu deputatu ii dechiarà mai deunadi de straini chiaru intr'o siedintia a universitatei; c) pentru ca nu póte si nu vrea a se supune unei instructiunii cumu este cea de acumu, elaborata prin comunitatea orasiana cu total'a eschidere a comunitatiloru satesci. —

Purtare exemplara! demna de bravulu barbatu Domzsa, care si la alte ocaziuni — cu abnegare de sene — in respectulu interesului causei drepte, la frangerea paniei, au intempinat cu virtute romana opintiri cintitóre la nimicirea de viéti'a constitutionale.

*) In adunarea comunitatii orasiane tienuta ceva mai nainte de cea scaunale, nu s'a pututu formula vr'unu conclusu in obiectulu acesta, fiindu opiniunile mai multe imponcisiate, intre care si de acelea érá, cá se se iee dupa votulu sep. alu D. Lassel si respective alu Brasioveniloru.

De lung'a Válea Almásiului. Comun'a Drágu, un'a din cele mai ample comune pe la noi — de maica natur'a in totu modulu bine cuventat'a — cu paduri pompose cu secli pe crust'a lor' sorisi, — cu araturi bine roditórie — riturile de mai multe sute de jugere, o posede b. Franciscu Weselény — si cá la 1200 pure romani, toti liberi. — Pamentu posede baronele, cá la 850 jugere totu fruntea, — comuna, cá la 2400 jugere.

Baronele posede padure de 2900 jugere, totu de frunte, si comun'a nici atata, catu se 'si faca resteu la jugu, — firesce in midiuloculu acestoru enorme paduri, miserii romani traiescu cu lemnaritu pana depe la a patra otaru castigatu.

Din jugurile de pamentu comunalu se afla de cósá dela 400—500 iugere astfeliu — ca su sedite de fire iceacolo cu arbori selbateci. — Si cum? Pentru acestu pamentu dela an. 1819 posesorii reali pana adí platescu portia, fora se le fia iertatu baremu la o crénga uscata, de ventu derimata a se istinde, — candu baronele cu numerosii sui rematori libere le scurma pamentulu.

In 24/12. 1861 ce se intimpla? Unu sermanu, Bugnar Todoru alu Mitrului, cá se nui inghetie de frigu pruncii, cu sani'a cu 2 vite a' tentatu a'si pune pe caru nesce Crengi putrede de pe loculu seu, pe care intelnindulu b. Bela, genere b.-lui Veselényi cu venatorii sei, tocmai reintorsu dela venatu — l'a apucatu — la batutu fora crutiare catu de puçina si iau secuestratu si vitele. —

Acestu nenorocitu in 4. Ianuaru 1862 a si muritu póte si de bataia si de frica; destulu, ca faim'a in scurtu s'a respanditu, ca b. Bela a omoritu pe Todoru cu venatorii sei. Ce se faca baronele, cá se stérgea peata de pe facea sa cea nobila, — si se astupe gurile ómeniloru aievea calumniatori, a esoperatu comisiune medicala, — si intre 8—12 dile dela imormentarea lui, desgropandulu l'au tàiatu, — din care operatiune a resultatu firesce, ca baronele nu a fostu caus'a omorului, — dara asia a fostu ursit'a nenorocitului.

Vedu'a in ultim'a miseria luptanduse a remasu cu trei baiati, celu mai mare de 10 ani. —

Dar' aceste suntu, cum suntu! inse mai infioratoriu de unu sufletu de crestinu e, ca vedu'a este condamnata prein intervenirea Marii Sale b. Bela a suporta si spesele cu oca-siunea comisiunei medicinale facute, ce se potu urca dela 50—100 fl. v. a.

Asia e bunule lectore, ca acésta e fratietate esemplare. E civilisare mai inalta de catu a unui sateanu comunu!*)

UNGARIA. Pest'a. Concordia ne aduce o imbucuratória scire, ca colaboratorii ei DD. Joachimu Muresianu si Parteniu Cosma au depusu essamenele advocatiale in 24. si jurara in 25. Fauru, capatandu diplom'a. Ddieu se ve ajuta la misiunea de aperatori!

Pest'a. Esundarea Dunarii latindu-se preste mai multe comitate au facutu mari prepastie si au nemicitu casele si averile multoru mii de ómeni. Reporturile oficiose descriera cu colori vie starea cea trista a tienuturilor cercetate de acésta plaga, anume in comitatulu Posonianu apele au facutu stricare multa, semenaturele a 10 comunitati suntu nemicite si 226 case ruinate. Insulele Dunarii au suferitu mai multu. — In comitatulu Mosonianu prepastiele suntu si mai mari, 3 ómenl au peritu, multe capete de oi si alte vite, afara de stricarile cauzate in semenature si zidiri. In comitat. Comaromianu 20,000 face numerulu nefericitorulu, cari au remasu sub ceriu fara averi si astépta ajutoriulu charitatii omenesci. —

*) Ne miramu de efrenat'a licentia a ómeniloru, cari se incumeta a pune man'a pe altulu si alu bate, cá pe vita. Ho! ho! Domnisoriloru! La natiunile culte se afla reuniuni chiaru si pentru crutiarea si omenós'a tractare cu vitele neucventatórie; se póte, cá unu Baronu se fia atatu de barbaru, incatu se nu scie, ca se afla lege, si dupa lege si póte fiacine cauta dreptulu si vetemarea si repara daun'a fora se pasiesca la silnicia? Nu. Apoi in satu n'au fostu jude si betrani, cari se fi esitu la midiulocu, cá se impedece tirani'a? Caci judele si betranii satului suntu respundiatori de totu ce se intimpla in midiuloculu loru, déca au potutu si n'au departatu pericolulu!! Asia veduv'a are dreptu acum a sta pe gutulu comunei, déca cumva s'a nenorocitu din ticalosi'a antistitorulu ei. Legea fratiloru, acésta se o aperamu santa si neatacata, legea nu érta a pune man'a pe altulu si alu ataca, ci numai alu da la judecata. Nici baronu, nici grofu, nici chiaru princiulu nu e scosu de suptu lege. Acela e baron si grofu acum, care implinindusi detori'a impusa de lege, nu pórtá frica de nime. Ati auditu? Cei, cei ticalosi'!

R.

In comit. Pestanu si Toln'a, mai vertosu in comunatle Bogislau, Gerje si Paks prin repedea pornire a ghiatiei s'au ruinatu case multe si au peritu vite numeroase. La Dunapentele valurile apei curgu cu repedime mare si dela Apostag mai pana la Duna-Földvár estinsiunea apei esundate nemarginita; 14 comunitati si opide stetera in apa, Calocia in cercuferintia de 2 óre e incungiurata cu apa: in Paks 300 case erá sub apa, d'intre cari 150 s'au ruinatu; 1000 de cetatiani si alta 1000 de sateni capetara asilu la ceilalti orasieni ce au remasu necercetati de apa. Esc. D. guv. au facutu despuestiunile cuviintióse, cá se se sucurga lipsei nefericitorulu vip-time, unu vaporu au caratu nutreminte si alte ajutorie pe sam'a loru. La consiliu s'au adunatu pana acum 36,000 fl. spre ajutorarea nepastuitorulu, in tóta tiér'a se aduna bani; aici in Pest'a diferitele reuniuni cu zelu laudabile staruescu a contribui spre usiorarea sortii concetatiiloru pagubiti.

— Cu intristare intieleseramu, ca Esc. Sa D. episcopu din Orade e asupritu de o bóla grea. Superarea nóstra se mai alina inse cu acea onorifica scire, ca santitulu parintele episc. in testamentulu seu se a ingrigitu din destulu pentru scopuri binefacatorie natiionali romane. Precum se díce si mai speciale, legatele binefacatorie aru fi multu insemnatórie. (Conc.)

CRONICA ESTERNA.

ROMANIA. Din Siedinti'a a VI-a si VII-a din 3 si 6 Fauru mai impartasimu, ca cu majoritate de 56 in cuntra la 46 voturi a primitu adunarea intrunita; cá tóte proiectele de legi, cate fura cercetate de sectiunile ambeloru foste adunari se se puna la ordinea dilei spre desbatere, déca voru fi uniforme; ear' cele cu opiniuni separate se se dee la o comisiune ad hoo, care s'a si compusu din DD. P. Mavrogeni, Bozianu, A. Panu, Cozimiru, V. Sturdza, Baleanu, D. Ghica, B. Belu si Jon Cantacuzinu si e de insemnatu, ca proiectulu de legea rurala, ce o are deresolvitu adunarea Romaniei, inca se afla intre cele uniforme, prin urmare s'a trecut si ea la ordinea dilei.

— Neci o tiéra nu e fericita, nu e stabila intru fericirea s'a cea paruta, pana candu nu 'si a legatu tóte clasele poporimei sale cu favorea legiloru astfeliu, incatu fiacare plasa se aiba interesu, cá cu orce victime pana si ou tota averea si viéti'a se fia gat'a a apera nejnignirea astorufeliu de legi basate pe ómeli'a favórei generali, ear' nu pe preferinti'a intereseloru castice. Pana candu talp'a unui edificiu nu e bine solidata si asediata, or'ce se superedifica pe ea se clatina, n'are consistintia, unu ventuletiu dobóra totu ce s'a claditu de asuprai. Poporulu tieranu e talp'a vercarui statu; indesiertu voru nega acésta boierii cei intieleniti, si ruginiti, indesiertu si toti politici de meseria cu castele loru, ca astadi si viitoriulu sustarei tronuriloru se recladesce pe acésta talpa incepundu dela Atlantic'a pana la Siberi'a. Claditi deci la inceputu pre temeiu durabilu; croiti comuneloru tieranesci si statului agricolu o stare de dreptu autonóma si proprietaria, demna de unu cive romanu liberu; si cu acést'a inimicii statului aceluia se voru desarma, si simpati'a poporeloru libere si culte ve va cresce cá buretii preste nópte. Nu uitati, ca sustienendu clacasi'a si pontasi'a sub orce titele ve sapatu gróp'a acésta pe samave, si neci inamicu, neci insusi noi fratii vostri, — ba neci Ddieu nu ve va mai cresta. Ras'a romana nu se póte renaltia cu permanentia, nu, decatu numai pe temeli'a adeveratei libertati a poporului, pentru a carei imperatia apoi se voru lupta in sirulu ei si aripele venturiloru.

Siedinti'a a VII. a perdatu timpulu eam cu essaminarea si disput'a pentru alegerile a doi deputati Epureanu si Docanu, cari iu urma totusi s'au primitu de bunu alesi.

In acésta sesiune propusese D. Cogalniceanu, ca litoralulu Dunarei din Galatiu l'a datu Vogoridi companiei austriace, cum se referà in Nr. tr.

In siedinti'a a VIII. se dede reportulu comisiunei pentru adresa la cuventulu de tronu in care s'a primitu cu entusiasmu aceste doue acte.

In una din siedintiele prime s'a depusu pe biuroulu adunarei actulu atingatoriu de unirea principateloru, despre care atinsa si Domnitoriulu in cuventulu de tronu, adica fermantul inaltei Porti; dar' parenise, ca a remasu cu totul neatinsu la o parte fara a se lua la desbateri. Fapt'a a desbatutu de ajunsu asupra lui. —

In siedinti'a din 13. Februarie se ceti unu decretu cu unu proiectu de lege, cá in loculu comisiunei centrale se se compuna o comisiune din sinulu adunarei, care impreuna cu ministeriulu se lucrede proiectele de lege de interesu generalu. Spre essaminarea acestui proiectu s'au alesi D. Const. Bosianu, I. Ghica, Mavrogeni, Pr. M. Sturza si Pr. Dimitrie

Ghica. — In sedintiele dela 14., 15., 16. Febr. au fostu desbateri pentru regulamentul adunarei. —

Unu decretu domnescu defige terminulu lucrarilor curtii de casatiune pe 15. Martie viitoriu; si o circulare ministeriale desfiintieza inalt'a curte judecatorésca din Bucuresci si Iasi si demañda, cá citatiunile se se inopieze la cancelari'a inaltei curti, prin urmare curtea de casatiune va implini celu mai mare scadiementu ce ce aflà pana acuma intru administrarea dreptatii in Principate, care era mai proverbiala.

GRECIA. Revolutiunea din Naupli'a anca se sustine, cu tóte ca trupele reg. s'au infruntatu de vreo 3 ori cu rebelii si se mai scrie ca manifestatiuni revolutionarie au mai reesitu si in Tripoliti'a, si ca Dosios s'ar' afla inca prinsu in Atina.

Diplomati'a iute si degraba a luat caus'a Greciei in pertractare. Se sci, ca Franci'a, Angli'a si Rusi'a suntu puterile garantatorie ale Greciei, si acestea trei puteri se intielegu acumu pentru mesurile, ce ar' fi a se lua pentru apararea tronului si a dinastiei.

Cumca revolutiunea acésta are ceva legatura cu alte miscari intentionate se strapare din unele diurnale atatu germane catu si italiene.

Foile dela Turinu publicara ad. inainte de a se primi scire telegrafica despre prorumperea revolutiunii in Greci'a, cumca aici se pregatesce o miscare spre a sili pre regele Otto se se lése de tron. Impregiurarea, ca gener. grecu Calergis, care mai fusese odata corifeu in fruntea unei resulari in contra regelui Otto, se afla la curtea din Turin cá solu grecescu, precumu si renumitul italianu unionistu Mamiani deodata la cabinetulu Greciei de solu Sardinesu, ajutà multu la o contielegere cá acésta, si cu tóte ca acesta se rechiàmà, totusi in locui se denumi eara marchisulu Pepoli, care inca e apostolulu neindependentiei rasei romane; de aici se conchide, cumca intemparile din Greci'a trebuie se stee in intima combinatiune cu planele revolutionarie a le Italiei.

ITALIA. Rom'a. Insemnatatea si importantia momentorloru ce se apropia au implutu atatu pe SS. Papa, catu si pe Cardinali. Nunumai din celelalte parti ale Italiei ei chiaru si din Sicili'a se tramisera la SS. Papa adrese, provocatorie, cá se se lapede de puterea lumésca in favórea prosperarei natiunei, si acésta atunci, candu inaintea ochiloru lor se aduna puterea armata piemontesa de a lungulu confinieloru papale. Terminulu de 3 luni, ce se puse pentru prelungirea garnisonarei trupeloru franceze, se implinesce in 20, si acum, candu in senatulu Franciei se aruncà atata tina pe barbati reactiunei nunumai franci, ci si italieni prin Principele Napoleon, care, dupa cum scimu din Nr. tr. strigà in senatu diosu cu vendiatorii si cu preotii reactionari, diosu cu tractatele din 15., Italia libera, se suna earasi, ca garnisóna franceza din Rom'a va face locu celei piemontese. Toema marchisulu Lavalete, solulu Franciei la Roma priimi respunsu in audientia la SS. Papa: „Noi avemu de cugetu se mergemu la Vien'a, déca numai potemu remané aici in deplin'a nóstra demnitate,“ la ceea ce Lavalete atunatu respunse: „Sante Parinte! Dóra nu vrei a provoca unu resboiu generalu?“ si la acésta nu respunse Papa nemic'a. — Mai adaugemu, ea in Capitanata si Basilicata incepú a'si redica capulu acum si reactiunea, ear' din afara, ca Franci'a vrea a desdauna pe Austri'a in Ercegovin'a pentru Veneti'a, la ceea ce Angli'a nu se póte invoi, si ca camerele Prusiei vreau recunoscerea Italiei, si regele apasatu de imperatulu Rusiei nu va a face acésta, si acestea incidente adunate la olalta nu potu se nu traga luarea aminte la seriozitatea primaverii acesteia. —

FRANCIA. Parisu. Conflicte mari. Principele Napoleonu intre altele dechiarà in senatu, dupa multa lupta cu conservatistii, ca dinasti'a napoleonida e permanenta, cá si revolutiunea, carei servece dens'a, si infocatu asupra senatoriloru, cari vrea ai impune tacere, strigà: „Ve aduceti Dvóstra aminte de prochiamarea, suptu care se readuse Napoleonu I. din golfulu Juan in Tuilerii pe braiele poporului si ale armatei? Ea suna asia: „,,Diosu cu nemesii, boierii, diosu cu preotii! — Asia noi (Napoleonidii) suntemu revolutionari, inse revolutionari onesti. Acum, chiaru si candu Napoleonu imperatulu ar desaproba cele dîse de principele, dupa cum o facú acésta catra Pr. Meternicu, solulu austriacu, candu acesta inrebà despre spresiunile cele dusimanoése Austriei, ce le vorbi principele, candu ceti si refranse cuvintele din Gazeta de Verona: „Se ne arnamu.“ (vedi Nr. 3 si 4): totusi politic'a Napoleonidiloru, care facú, cá tóta Europ'a se stee cu arm'a pe

umeri spre a'si sustiené ordinea interna si esterna, s'a datu prin faptululu acestu alu principiulu Napoleon si mai tare pe factia, si colisiunile interne si externe voru incepe a turbura o risonte politieu in multe laturi.

Altu conflictu are insusi imperatulu cu camer'a legislativa. Pe candu nepotulu combatú in senatu nobilimea si reactiunea, unchiu seu cade toema in pecatulu contrariu, ca redicà la statu nobilitaru pe unu generalu meritatu in expeditiunea chinesis si ei decretà o dotatiune anuale de 50,000 fr. tramitendu unu proiectu de lege la camera in caus'a acésta Generalulu divisioneriu Montauban conte de Palicao, vediendu ca deputatii si comisiunea camerei nu se invoiescu la acésta dotatiune, scrie imperatulu, ca elu se multumesce de acésta si nu vrea, cá acésta dotatiune se devina in discussiuni. Imperatulu ei rescrie, ca nu vrea a'si retrage proiectulu de lege, ci lasa si doresce, cá corpulu legislativu se judece liberu, ca vrea elu, cá apoi tier'a si armat'a se véda, ca elu a vrutu onora o intreprindere straordinara printr'o dotatiune nationala. Toema citimu acum, ca comisiunea intréga a reieptatu acestu proieptu, numai unu votu se aflà pentru elu. Acum veru cine se prognostieéze mari urmari din acestu conflictu, ca elu e in stare a decide intre absolutismu si intre constitutionalismu.

Germani'a cu cestiunea ei inca trebuie se ne intereseze fórté multu, ca-ce dela pusetiunea, ce o va lua Austri'a in confederatiune „Bund“ depinde si viitoriulu pusetiunei tieriloru nóstre.

Nro 1954 civ.

EDICTU.

Dela judecatoria districtuale Fogarasiu se face de comunu cunoscutu, ca la cererea esecutulu Domnialui Domnului George Eiser prin plenipotentele seu Domnulu Fiscalu Joanne Romanu din Fogarasiu, in contra D. lui George Rosiu din Fogarasiu pentru platirea unei sume de 100 fl. v. a sau concesi vendiarea casei esecutulu de sub Nr. 844 892 in Fogarasiu pretiuita cu 105 fl. v. a., si diu'a de vendiare se determina mai antaiu pe 12. Martie 1862; apoi pe 31. Martie 1862 inainte de amédi la 10 óre la casa esecutulu cu acea bagare de séma, ca neputenduse antaia óre fa vendiarea cu pretiulu estimatiunei, a dou'a óra ea va urma si mai diosu de acésta.

Toti aceia, cari au castigatu vreunu dreptu hipotecariu pe aceste realitati, se provóca ase insinua la diu'a de vendiare, caci altfelu siesi vor avé de asi multiami urmarile.

Conditiiunile mai de aprópe ale vendiarei se potu vedé in oficiolatul judecatoriei. Fogarasiu in 13. Fauru 1862.

1—3

Din sedinti'a judecatoriei districtuale.

Ne luamu onóre a face prin acésta aratare on. publicu, cumca prin mulu transportu de FORTEPIANE din fabric'a lui

J. M. SCHWEIGHOFER

a si sositu. Intreprindietoriulu si'a pusu cca mai mare luare aminte, ca se tramita in diosu instrumente cu tonulu celu mai eminentu si adiestat fórté elegantu, si se légana cu speranti'a, cumca va afla meritata recunoscere cu acelea. Depotulu se afla in strada vamei, cas'a D. neg. Bogdanu cat. I n drépt'a. 2—3

Gradina botanica

dela scóla de medicin'a din Bucuresci.

Avendu trebuintia de unu gradinariu, care afara de cunoscintiele sale speciale se aiba cunoscinti'a limbei romane si a numerei planteloru in limb'a latina, se publica spre cunoscintia. Doritorii au de a se adresa la directorulu scólei, doctoru Davila.

Respunsu. Inca mai facemu prin acésta ultim'a dataturoru cunoscutu, cumca publicande si insciintiari tramis fora alaturarea tacsei insemnate in frontariulu Gazetei, nec de cum nu se voru publica, ca Redactiunea nu'si va perd timpulu si spese postali repetite pana se'si recapete paralele date din punga. Asia indesiertu va tramite de adincolo veru cine fora 8 cr. de fiacari 10 vorbe si 30 cr. de fiacare datu a publicatiunei.

Redactorulu

J. Muresianu.

Cursurile la Bursa in 7. Martiu 1862 stá asia:

	Val. asc.	op. kr.
Газини димитрич	6	53
Агреспрé	136	—
Londoné	137	20
Дипрэментаж национаж	84	25
Облигацїе металїче ект de 5 %	70	45
Акциїе банкїи	831	—
„ кредитїи	201	—

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.